

Llygryddion Ewtrffeiddio ac Aasideiddio Atmosfferig y DU (UKEAP)

Defnydd o Ddata

Dim ond 5-10 munud o'ch amser y dylai'r "Cyfle i Roi Sylwadau" byr hwn ei gymryd. Dychwelwch eich sylwadau erbyn 4 Tachwedd 2013

Mae prosiect rhwydweithiau monitro llygryddion aer gwledig Defra, **Llygryddion Ewtrffeiddio ac Aasideiddio Atmosfferig y DU (UKEAP)** yn cynnwys **Uwchsafleoedd Monitro UK EMEP** (Harwell ac Auchencorth), **Rhwydwaith Cenedlaethol Monitro Amonia (NAMN)**, **Rhwydwaith Nwyon Asid ac Erosol (AGA-Net)**, **Rhwydwaith Cemeg Dyddodiadau (Precip-Net)** a'r **rhwydwaith tiwb tryledu NO₂ (NO₂-Net)**. Caiff gweithrediad y rhwydwaith ei contractio i Ricardo-AEA a Chanolfan Ecoleg a Hydroleg NERC ar y cyd.

Gwefannau perthnasol:

<http://uk-air.defra.gov.uk>

<http://pollutantdeposition.defra.gov.uk/networks>

http://www.ceh.ac.uk/sci_programmes/ukeap-project.html

Mae Defra, Ricardo-AEA a'r Ganolfan Ecoleg a Hydroleg yn cynnal adolygiad o rwydweithiau cyfansoddol UKEAP i geisio eglurder ynghylch defnydd cyfredol a gofynion monitro yn y dyfodol ynghyd â phroses adolygu contractau.

I'r perwyl hwn, mae'r ddogfen hon yn rhoi cyfle i sefydliadau rhanddeiliaid, gwyddonwyr sy'n cyfrannu at, ac yn defnyddio data o'r rhwydwaith monitro, a phartion eraill sydd â diddordeb i nodi sut y mae data o'r rhwydweithiau yn cael, neu wedi cael ei ddefnyddio. Byddem yn ddiolchgar iawn pe baech yn treulio ychydig o amser yn ateb y cwestiynau isod. Bydd y wybodaeth a rowch yn werthfawr i'n helpu i ystyried faint o waith monitro o dan y rhaglen UKEAP y dylid ei gynnal yn y dyfodol.

	Mesuriadau	# safle	Rhywogaethau cemegol
Precip-Net	☐ Cyfansoddiad anorganaidd swmpus dyddodiad pythefnosol	39	Na ⁺ , NH ₄ ⁺ , K ⁺ , Mg ²⁺ , Ca ²⁺ , Cl ⁻ , NO ₃ ⁻ , SO ₄ ²⁻ , PO ₄ ³⁻
NO₂-Net	☐ Pob pedair wythnos	24	NO ₂
AGANet	☐ Nwyon misol	30	SO ₂ , HNO ₃ , HCl
	☐ Gronynau misol	30	Na ⁺ , NH ₄ ⁺ , Ca ²⁺ , Mg ²⁺ , SO ₄ ²⁻ , NO ₃ ⁻ , Cl ⁻ ,
NAMN	☐ Nwy misol	85	NH ₃
Uwch-safleoedd EMEP (mesuriadau tan gyntundeb UKEAP)	☐ Cyfansoddiad nwy fesul awr ☐ Cyfansoddiad erosolau fesul awr (PM ₁₀ a PM _{2.5}) ☐ ANNOX (cemoleuad) ☐ Cyfansoddiad glaw gwlyb yn unig dyddiol	2	NH ₃ , SO ₂ , HCl, HONO, HNO ₃ Na ⁺ , NH ₄ ⁺ , K ⁺ , Mg ²⁺ , Ca ²⁺ , Cl ⁻ , NO ₃ ⁻ , SO ₄ ²⁻ NO ₂ , NO Na ⁺ , NH ₄ ⁺ , K ⁺ , Mg ²⁺ , Ca ²⁺ , Cl ⁻ , NO ₃ ⁻ , SO ₄ ²⁻ , PO ₄ ³⁻ F ⁻

Anfonwch unrhyw ymholiadau ac atebion at Christine Braban (chri2@ceh.ac.uk)

Mae NERC yn gorfod cydymffurfio â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 ac mae'n bosibl y caiff unrhyw ateb a gyflwynwch yn cael ei ddatgelu gan NERC oni bai ei fod wedi'i eithrio rhag ei rydhau o dan y Ddeddf. Gellir storio unrhyw ddeunydd a gyflwynir i NERC mewn system rheoli cofnodion electronig at ddibenion yr Adolygiad hwn. Os nac ydych am i'ch ymateb gael ei storio, nodwch hynny wrth anfon eich ymateb at Christine Braban.

C1. Rhwydweithiau UKEAP: Mae'n debygol y gallai fod angen gostwng nifer y safleoedd monitro'n sylweddol er mwyn sicrhau arbedion costau. A wnewch chi nodi os ydych chi'n defnyddio data o safle neu safleoedd UKEAP penodol a dywedwch ar gyfer beth y defnyddiwch y data.

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gweithredu safle Rhwydwaith Newid Amgylcheddol (ECN) Eryri mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru. Fel ategiad i'r gweithgaredd hwn, cynhelir rhaglenni samplu hefyd ar ran Precip-Net, NO2-Net, AGANet a NAMN. Defnyddir y data a geir o'r safle fel gwybodaeth i gefnogi'r data a gynhyrchir o dan raglen samplu'r ECN ar gyfer y safle hwn.

Yng nghyd-destun ehangach y DU, anaml y bydd Cyrff Cadwraeth Natur Statudol y DU yn defnyddio data'n uniongyrchol o'r rhwydweithiau hyn (ac eithrio er mwyn cael gafael ar adroddiadau ECN/Rhwydwaith Bioamrywiaeth Newid yn yr Hinsawdd er enghraifft). Fodd bynnag, rydym yn comisiynu ymchwil / adeiladu tystiolaeth drwy drydydd partïon yn aml sy'n dibynnu'n drwm ar ddata a gynhyrchir gan y rhwydweithiau hyn. Mae hyn yn ein helpu i gyflawni ein cyfrifoldebau statudol i ddiogelu a gwella bioamrywiaeth gan ystyried effeithiau llygredd aer. Hefyd, mae agweddau gofodol ar gasglu data yn rhoi gwybodaeth gefndirol hanfodol i gefnogi cronfa ddata APIS (apis@ceh.ac.uk), yn enwedig er mwyn cefnogi gwaith achos sy'n ymwneud â diwydiant a thrydydd partïon.

Mae'r data o'r rhwydwaith yn allweddol hefyd fel sail i waith mapio dyddodiad y DU. Mae hyn yn gwbl hanfodol nid yn unig i asesu safleoedd ar gyfer gwaith achos ond hefyd, bydd dibyniaeth gynyddol ar y data wrth i ni ddatblygu trefniadau adrodd ar Erthygl 17 a dyddodiad nitrogen ar lefel y DU. Gallai cynnydd yn ansicrwydd y model wedi'i achosi gan leihad yn nifer y safleoedd monitro dyddodiad arwain at ganlyniadau difrifol arwyddocaol.

C2. Uwchsafleoedd EMEP Auchencorth Moss a Harwell: Mae'n debygol y bydd angen lleihau'r gwaith mesur yn sylweddol. Ydych chi neu ydych chi wedi defnyddio data o'r safleoedd hyn?

Nid ydym yn defnyddio data o'r safleoedd hyn yn uniongyrchol.

C3. Sylwadau pellach

Mae NERC yn gorfod cydymffurfio â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 ac mae'n bosibl y caiff unrhyw ateb a gyflwynwch yn cael ei ddatgelu gan NERC oni bai ei fod wedi'i eithrio rhag ei rydhhau o dan y Ddeddf. Gellir storio unrhyw ddeunydd a gyflwynir i NERC mewn system rheoli cofnodion electronig at ddibenion yr Adolygiad hwn. Os nac ydych am i'ch ymateb gael ei storio, nodwch hynny wrth anfon eich ymateb at Christine Braban.

1. Mae cydleoiliad ffactorau newidiol a gofnodwyd ar un safle yn fantais ychwanegol i werth y data canlyniadol.

2. Sefydliad sydd newydd ei ffurfio yw Cyfoeth Naturiol Cymru sy'n cyfuno Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Asiantaeth yr Amgylchedd (Cymru) a Chomisiwn Coedwigaeth (Cymru). Gan ystyried ein bod yn sefydliad newydd, bu'n anodd pennu a oes aelodau eraill o staff Cyfoeth Naturiol Cymru yn defnyddio data a gynhyrchir gan UK-EAP hefyd.

**Diolch i chi am eich
amser!**

Mae NERC yn gorfod cydymffurfio â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 ac mae'n bosibl y caiff unrhyw ateb a gyflwynwch yn cael ei ddatgelu gan NERC oni bai ei fod wedi'i eithrio rhag ei rydhhau o dan y Ddeddf. Gellir storio unrhyw ddeunydd a gyflwynir i NERC mewn system rheoli cofnodion electronig at ddibenion yr Adolygiad hwn. Os nac ydych am i'ch ymateb gael ei storio, nodwch hynny wrth anfon eich ymateb at Christine Braban.